

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Bodočnost slovenskega naroda na Goriškem.

Bohinjska in vipavska železnica sta za goriske Slovence tako veljanska pridobitev, da se skoraj bojimo, da je sami ne bodo mogli prebaviti. In res! Že slišimo, kako si tuji našo lepo deželico, posebno naše gore, ki krijejo še neizmerno bogastva, skrbno ogledujejo. Po soški, baški in vipavski dolini se bodo naselili tuji, ako se mi ne bomo ganili.

Kaj nam je tedaj nujno storiti, da se dobro okoristimo s prihodnjo železnico? Da na to vprašanje odgovorimo, moramo pomisliti, da se naš narod bavi skoraj izključno s kmetijstvom. Dobro! Tukaj moramo začeti! Kmete je treba organizovati v zadruge, osvoboditi jih s pomočjo raiffseisenskih posojilnic tujega kapitala ter spraviti tudi vso obrt, ki je v deželi mogoča, zlasti poljedelsko obrt, v njihove roke. V naši deželi smo v gospodarsko-zadružnem delovanju zastali, zato moramo zdaj nekoliko pohititi.

V tem oziru piše vrli „Narodni gospodar“ št. 13. prav izvrstno: „Pred leti ni imel kmet druge skrbi, kakor to, da kolikor moč dosti pridelja; pridelke je peljal na trg in ko jih je prodal, se ni zmenil več za cel svet. Danes se je stvar zasukala; ako hoče kmet shajati, ne sme biti samo pridelovalec, on mora biti tudi obrtnik, ki ume surove pridelke obrtno predelati in šele „z obrtnim pridelkom“ bi se smel in moral prikazati na trgu.

Da je kdo „napreden kmetovalec“ ne zadostuje še samo gnojenje z umetnimi gnojili, tudi ne raba najnovejših gospodarskih strojev in orodja, ne dobro in globoko oranje, tudi ne praktično uravnane gospodarske stavbe, najvzornejša reja živine, ne polje prosto plevela, tudi ne visoka šola za kmetijstvo. Da je kdo v resnici napreden, ne sme žita prodajati velikim trgovecem, ako obstoji v njegovi okolici žitno skladišče, ampak

*) Ta list, ki izhaja v Ljubljani, toplo priporočamo primorskim kmetovalcem.

mora delovati na to, da se kje v okolici napravi lasten kmetijski obrtni zavod — z eno besedo biti mora slovenski narodni gospodar.

To je pravi napredek in nehlinjeno rodoljubje, ki vse drugače deluje, nego fraze o rodoljubju in svobodoljubju! Dandanes ne pomeni pravega domoljubja samo belo-modro-rudeči trak, ampak ravno tako ga lahko pomenja prosti kmečki jopič, če le pod njim bije pošteno slovensko srce, ki mu je mari gospodarsko osvobojenje kmečkega stanu in celega naroda.

Ako bi se vse naše kmetijstvo po župnijah združilo in si po potrebi ustanovilo zavode za podelovanje surovin, katere ta ali oni kraj prideluje, bi morali imeti dandanes mi tako obrt, kakor jo imajo nasprotniki naših teženj.

Žalibog da puščamo na lastni zemlji bogateti razne življe, ki se stavijo v vrsto naših gospodarskih neprijateljev in ki podpirajo vse, kar le meri na gospodarsko kvar ljudstva.

Danes ni več umesten izgovor, da nimamo ljudij sposobnih za vodstvo obrtnih zavodov, tudi kapitala je v naših posojilnicah dovolj. Zato si napravimo slovensko industrijo, to bodi naše geslo. Skušajmo dohiteti, kar smo zamudili v 50 letih.

Ozrimo se le na veliko obrt po naši domovini in videli bomo, da do male izjeme ni nič našega.

Poglejmo na montanske družbe, železarske tvornice, papirnice, tekstilno obrt, rudokope, livarne, tovarne za slamnike, za vso to obrtnijo se doslej nismo zmenili! Ako pa pomislimo, da poljedelska obrt — na pr. sladkorne tovarne, tovarne za slad, za spirit, pivovarne, mlekarne — sploh zavodi, ki so v kmečkih rokah, povsodi dobro uspevajo, tedaj je brez dvojbe, da bi tudi slovenski kmet imel od obrtnih poljedelskih zavodov le neizmeren dobiček.

In zato skušajmo povsodi, kjer so okoliščine ugodne za ta ali oni zavod, tako podjetje ustanoviti ali ga kupoma

prestreljena in okrvavljena s predsednikovo mučeniško krvjo. Vsebina je bila splošen pregled stanja republike. Minister za notranje reči je prebral to zadnjo oporoko zbornici med sveto tišino. Potem ko je Moreno podal pregled glavnih dovršenih dejanj je sklenil poročilo tako-le:

„V kratkem dovršim čas mojega poslanstva, ki mi je bilo izročeno l. 1869. V teh šestih letih je republika uživala mir, krepko je stopala po poti napredka, pod vidnim varstvom Božje Previdnosti. Gotovo bi bili uspehi še bolj veliki, ako bi imel jaz lastnosti za vladanje, katerih pa nimam, ali pa, ko bi za dobro delovanje zadostovala goreča želja.“

„Ako sem se v čem pregrešil, Vas prosim tisočkrat odpuščenja, z obžalovanjem prosim odpuščenja vse svoje sodeželane, ter jih prosim, naj mi verjamejo, da je bila vedno moja volja truditi se za njihov največji blagor. Če se Vam pa zdi, da se mi je prizadevanje tu in tam tudi posrečilo, priznajte zasluženo pred vsem Bogu in brezmadežni delivki zakladov Njegovega usmiljenja; potem pa tudi Vam samim, ljudstvu, vojaštvu, in sploh vsem, ki so mi v raznih službah

pridobiti; s tem veliko koristimo narodu. —

Z močno, trdno organizacijo dobimo obrt v svoje roke. Pumnimo, da bodočnost naroda ne obstoji samo v domoljubju ampak tudi v premožnosti in premožnost pride, ako bode naš narod v vseh oddelkih novega časa in nove obrti dovoljno zastopan.

Po katoliškem svetu.

Sv. Oče nas vzpodbuja in tolaži.

— Skoraj po vsem svetu besni boj proti sv. katoliški cerkvi, njeni duhovščini in njenim redovnikom. V zadnjem času so na Francoskem skovali zelo krivične postavbe proti redovnikom in redovnicam. Redovniki so zdaj na Francoskem in Španskem izpostavljeni vsem mogočim napadom in preganjanjem. Sv. Oče Leon XIII. je radi tega povzdignil svoj glas s pismom, katero je poslal prednikom vseh redov. V tem pismu tolaži redovnike ter jih vzpodbuja k moškemu prenašanju vseh preganjanj. „Blagor vam“, kliče sv. Oče z besedami sv. pisma, „če vas kolnejo in vas preganjajo in vse slabo, krivično zoper vas govore zaradi mene. (Mat. 5 11.) Da, če vas zadenejo očitanja, obrekovanja in muke zaradi mene, blagor vam... Če bi vi sedeli načelom in slastem sveta, vam ne bi delali nikakih težav, da, obsipali bi vas s prijaznostjo: „Če bi bili od sveta, bi svet ljubil, kar je njegovega“, ker pa živite čisto nasprotno, kakor svet, imate sovražnike in boj: „Ker niste od sveta, zato vam sovraži svet“ (Jan. 15. 19.) To vam je Kristus sam napovedal; zato ima tem več dopadajenja nad vami in vas ljubi tem bolj, čim bolj vas vidi sebi podobne v trpljenju za pravico.“

Tako tolaži sv. Oče preganjane redovnike. Ljubeznjive besede sv. Očeta so v veliko tolažbo tudi svetni duhovščini, katera je še bolj izpostavljena napadom, ker se bori v svetu. Bodi nam to vsem v vzpodbudo, da s podvojeno požrtvovalnostjo delujemo v svojem poklicu.

s svojo bistroumnostjo in zvestobo pomagali spolnovati težavne dolžnosti.“

Za zlato mašo sv. Očeta Leona XIII. dne 31. dec. 1887. je podaril odposlanec Anton Flores zlatomašniku dragocen spomin iz kristala, v katerem je bilo Morenovo zadnje sporočilo, prestreljeno in okrvavljeno z njegovo krvjo. Sv. Oče se je ginen zahvalil, ter pristavil: „Umril je za cerkev pod orožjem brezbožnikov.“

Rajo je bil mrtev. Druge morilce so družega za drugim obsodili. Imenovali so se Kampusano, Kornejo in Polanko. Kornejo je bil tisti zarotnik, kateremu je bil Moreno l. 1869. prizanesel. Pred smrtjo je priznal svoje hudodelstvo, pisal je tudi svoji neutolažljivi materi:

„Srečen sem, da umrjem v zadoščenje za svoje zlodejstvo, da umrjem spravljn z Bogom. Ko bi se mi posrečilo ubežati, bi bil pogubljen za večno.“

Obe zbornici parlamenta sta se pridružili javnemu žalovanju. V slavnostnem odloku so poslanci povzdigovali spomin nepozabnega Morena, ter odločili, naj se mu postavi marmornat spominek z napisom: „Garciji Morenu, najplemenitejšemu ekvadorskemu sinu, umrlemu za vero in domovino, v priznanje postavila republika.“

Preganjanje kristijanov na Koroiji. — V začetku tega meseca so bili na otoku Quelpar vroči boji mej katoliškimi misijonarji in njihovimi gojenci na jedni in med ondotnim prebivalstvom na drugi strani. Petnajst sto domačinov in 300 gojencev je palo. Ranjena sta tudi dva francozka misijonarja.

Je-li vera postranska reč?

Vero zahteva tudi srce! — Spominjam se, da sem opazoval na Dunaju v šonbrunskem nasadu orla, ki se mi je prav smilil. Mahal je s peruti, počenjal se, vzdigal glavo, obračal oči k solncu in se pripravljal, da bi tja vzletel, kamor ga je vznášalo hrepenenje; toda takoj je povesil krila, spustil glavo in zatisnil oči: zopet je čutil da je ujet. Ko se bliža jesen, vidimo sto in sto lastovk, v večjih in manjših tropih, ki se zbirajo k skupni selitvi na ljubi jug, kamor jih vleče neznagljiva sila. Lahko obrnemo magnetno iglo, kamor hočemo, lahko jo s silo držimo v stran še tako dolgo: brž ko je prosta, se naravnost in mirno postavi proti severu. Kar so orlu zračne višave, kar je lastovkam jug in kar je magnetu sever, to je našemu srcu ljubi Bog, namreč neizogibna potreba, poglavitna reč. — Nikjer se človeška narava ne kaže tako čista in nepokažena, kakor pri otroku. Zdj pa se čudite, kako versko je otrokovo srce! Ako mati govori otroku o posvetni učnosti, o politiki ali podobnem, otroka nič ne zanima; toda naj jame pripovedovati o Jezusku, o nebeski Materi, o angelju varuhu, o Betlehemu in Kalvariji, takoj otrok odpre oči in tih vleče nase materine besede. Kako ga veseli sklepati ročice in jecljati za materjo molitvice. O Franciški Santalski pripovedujejo, da je bila še kot otrok nekoč v družbi na javnem prostoru. Tudi nekateri mlečnozobi mladeniči so bili tam, in kakor so že taki ljudje, ki ne morejo živeti, ne da bi govorili umazanosti, so tudi tem letele iz ust nerodnosti in kletve zoper

Pogreba so se udeležile vse javne oblasti, velikanska množica ni mogla zatrete solz in glasnega ihtenja, ko je videla prazen prostor, kjer je ob slovesnostih klečal predsednik. Zalovanje je doseglo vrhunec, ko je govornik na rankega predsednika obrnil besede sv. pisma o Judu Makabejcu: „In jokali so po njem, vse izraelsko ljudstvo z velikim plakanjem, in žalovali so veliko dni, ter so rekli: Kako je padel junak, kateri je rešil izraelsko ljudstvo!“

V vseh glavnih mestih Španske, Amerike so bile po ranjem slovesne zadušnice.

Kakor prerok je nekoč govoril Garcia Moreno besede, ki so se do pičice izpolnile: „Po moji smrti bo Ekvador zopet pal v oblast revolucionarjev, ki bodo deželo zatirali; pa presveto Srce Jezusovo, kateremu sem posvetil domovino, bo zopet oživilo domovino, da bo prosta in častna pod vlado in brambo velikih katoliških načel.“

Ni mogoče, da Bog zapusti ljudstvo, ki se je posvetilo Srcu Jezusovemu, ki je rodilo svetu junaka kakorsen je bil Gabriel Garcia Moreno.

J. K.

LISTEK.**Gabrijel Garcia Moreno.**

(Životopis katoliškega politika.)

Visoko čislam učenjaka, ki nam preganja temo zmot, a bolj še cenim poštenjaka, ki vé in hodi pravo pot.

S. Gregorčič.

Konec.

Nesrečna novica o umoru Garcia Morena se je brž razširila po celi deželi. Jok in zdihovanje je bilo splošno. „Zgubili smo očeta, našega dobrotnika!“ Podpredsednik Leon, častivreden mož in prijatelj rankega predsednika je brž vse določil, kar je bilo potrebno, da se ohrani red. Naročil je tudi volitev novega predsednika. V dotičnem razglasu pravi: „Kar se tiče mene, služabnika, prijatelja in sodruga Garcia Morena, nimam druge želje kakor: objokovati v miru v sredi svoje družine, moža najbolj čiste ga in krepostnega, kar sem jih kedaj poznal.“

V suknji Morenovi so našli slavnostno sporočilo, katero je spisal v noči pred svojo smrtjo, katero je mislil tisti dan prebrati v zbornici. Listina je bila

Boga. Nihče ni bil toliko moža, da bi jih bil zavrnil. A otrok je srčno stopil pred nje in rekel: „Gospoda, tako se ne govori o ljubem Bogu!“ Vse je ploskalo otroku, in neumneži so se osramočeni umaknili. (Dalje pride.)

Novice.

P. n. naročnike prosimo, naj nam prej ko mogoče določijo dolžno naročnino. Cena listu je tako nizka, da se more vzdrževati le, ako p. n. naročniki najstrožje izvršujejo svojo dolžnost.

Deželni zbor goriški. — Seja dne 11. t. m. ob 5. uri popoldne.

Predno se preide k dnevnemu redu, odgovori vladni zastopnik na interpelacijo posl. Gabrščka in drugih slovenskih tovarišev zaradi razpisa službe za profesorja slovenščine na realki, katero smo svoječasno omenili v svojem listu. Vladni zastopnik pravi, da bode naučna uprava skrbela, da dobi mesto učitelja na realki oseba, ki je za podučevanje slovenskega jezika na srednjih šolah popolnoma usposobljena, torej oseba, ki je izprašana za slovenski jezik za celo gimnazijo ali realko. Le v slučaju, da bi takega prosilca ne bilo, pomagala si bode naučna uprava na kak drugi način, ali le začasno ter da bode služba potem zopet razpisana v smislu kakor to zahtevajo interpellantje.

Preide se k dnevnemu redu.

Prva točka je sporočilo združenega finančnega in pravnega odseka: pravilnik za deželni odbor in statut za osebje deželnih uradov.

Poročevalec dr. Marani.

Brez splošne debate preide se k specialni razpravi. Večina §§ se sprejme tako, kakor jih predlaga odsek. Pri §, ki določa delokrog deželnega tajnika, predlaga dr. Venuti, da ostane med dolžnostmi deželnega tajnika tudi nadziranje deželnih uradov, kar je deželni odbor predlagal ali je odsek iz pravilnika izbrisal. Dr. Tuma se temu predlogu ne le samo pridruži nego gre še dalje ter predlaga, naj bi bili izročeni tudi vsi deželni zavodi tajniku v nadzorovanje. Predlog Venutijev se sprejme, predlog Tumov pa pade.

Sprejel se je pa predlog Tumov glede one točke, ki določa, da tiče deželni poslanec in odbornikom ter uradnikom na komisijah od mest do kolodvorov kakor tudi obratno ali pa do ladij, dvouprežni voz, po katerem predlogu bodo dobivali poslanci in odborniki odškodnino za dvouprežni voz, a uradniki pa odškodnino za jedno-uprežni voz.

Tudi se je sprejel predlog dr. Eggerja, da dobi deželni tajnik, ko bode pomaknen v VI. službeni razred, naslov deželnega svetnika, kakor tudi računski preglednik, ako bi bil pomaknen v VIII. plačilni razred, naslov računskega svetnika.

Drugače se pravilnik sprejme, kakor ga predlaga odsek. Po tem pravilniku bodo deželni uradniki liki državni uradniki uvrščeni v službene razrede in sicer od XI.—VI.

Ustanovljajo se po tem pravilniku štirje deželni uradi in sicer: 1. Pisarnica, 2. stavbinski urad, 3. računski urad in 4. blagajnica.

Po statutu za osebje deželnih uradov sonameščeni pri deželnem odboru in sicer:

1. jeden deželni tajnik v VII. plačilnem razredu, ki zamore preiti v VI. plačilni razred. 2. za deželno pisarno: a) jeden kancelar v X. plačilnem razredu, ki zamore preiti v IX. plačilni razred, b) trije asistenti v XI. plačilnem razredu, ki zamorejo preiti v X. razred z naslovom pisarniški oficijali; 3. za deželni računski urad: a) jeden ravnatelj v VIII. plačilnem razredu, ki zamore preiti v VII. in VI. plačilni razred, b) jeden preglednik (revident) v IX. plačilnem razredu, c) jeden oficijal v X. plačilnem razredu, ki zamore preiti v IX. plačilni razred, d) trije asistenti v XI. plačilnem razredu, ki zamorejo preiti v X. in IX. plačilni razred. Kedar bodeta vsled določb tega statuta pri deželnem računskem uradu dva ali več preglednikov (revidentov), bode imel deželni odbor oblast, povišati jednega izmed preglednikov (revidentov) — ako so izvršeni vsi pogoji določeni v V. členu statuta, — v VIII. plačilni razred z naslovom računski svetnik; 4. za deželno blagajno: jeden blagajnik v IX. plačilnem razredu; 5. za stavbinski urad: jeden inženir v VII. plačilnem razredu, ki zamore preiti v VI. plačilni razred.

Po novem pravilniku so se povišale plače deželnim odbornikom, ki bodo do-

bivali odslej mesto letnih 2400 K, — 4000 K, in za deželnega glavarja, ki bode dobival mesto dosedanjih 4800 K, — 6000 K. Zvišale so se tudi dijete poslanecem. Dosedaj so imeli poslanci stanujoči na deželi po 8 K na dan, poslanci pa, ki so stanovali v mestu, nič. Odslej pa bodo imeli poslanci stanujoči na deželi po 16 K na dan in istotako bodo imeli 16 K na dan poslanci stanujoči v mestu, a ti le v dneh, ko bodo pri sejah deželnega zbora in pri sejah zborovih odsekov.

Druga točka dnevnega reda bila je užitnina. O njej bi imel poročati poslanec Berbuč, a še predno je ta začel poročati, ustane dr. Tuma ter pravi, da je v poročilu toliko osebnih napadov na njega, da se čuti primoranega predlagati, da se to poročilo vrne pravnemu ali pa finančnemu odseku, iz katerih pa bi morali biti izvzeti poslanec Berbuč, dr. Verzeznassi, ki je kot predsednik finančnega odseka poročilo tudi podpisal in pa on (namreč dr. Tuma). Jeden teh dveh odsekov naj bi proučil še jedenkrat to poročilo, o katerem pravi, da je toliko napadov na njegovo osebo, predno bi se prečitalo v javni seji deželnega zbora.

Poslanec Berbuč se temu predlogu protivi ter odločno ugovarja, da bi se v poročilu nahajali osebni napadi; on pravi, da poročilo finančnega odseka ni drugo nego odgovor tega odseka na poročilo o užitnini, katero je spisal v imenu deželnega odbora posl. dr. Tuma.

Posl. dr. Verzeznassi misli, da, ako se hoče, naj se posebno gledé konstatiranja fakt, navedenih v poročilu, to poročilo v smislu Tumovega predloga kakemu odseku odstopi. Konečno je bil sprejet Tumov predlog in poročilo se odkaže finančnemu odseku, da o njem razsodi.

Sprejme se potem poročilo dr. Rojica o računih zalogov. Potrdijo se računi za leto 1899 in 1900 ter proračuna za leto 1901 o gospinskem zalogu in onem za ranjene vojake, o katerih je poročal posl. dr. Rojic.

Seja dne 17. t. m. ob 5. uri pop. — Slovenskih poslancev ni bilo dolgo časa v zbornico radi neporazumljenja glede oddaje delnic za vipavsko železnico vladi.

Posl. Panigai poroča o poročilu, katero je sestavil g. prof. Berbuč glede pobiranja užitnine v deželni upravi ter pravi, da ni v njem ničesar razaljivega za osebo dr. Tume. Predlaga, da se poročilo v javni seji prečita. Sprejeto!

Predlog dr. Maranija zadevajoč zgradbo železnice Gorica-Cervinjan oziroma izvršitev zadnjega dela železniškega načrta, ki je bil sprejet v seji deželnega zbora dne 19. nov. 1889, se sprejme. Obresti onega kapitala ki je že dovoljen za furlanski tramvaj, se bodo porabile za izdelanje načrtov za to železnico.

Prof. Berbuč predlaga nujno, naj goriški deželni odbor stopi v dogovor s kranjskim deželnim odborom v zadevi podaljšanja vipavske železnice do Vrhnike ali do Logatca. Nujnost tega predloga se odkloni. Razpravljalo se bo tedaj o tem v prihodnjih sejah.

Na vrsto pride druga točka dnevnega reda, namreč poročilo ožjega odseka za zgradbo deželne norišnice. O tem poroča poslanec Verzeznassi. Poslanec Berbuč predlaga, naj se poročilo izroči finančnemu odseku. Poslanec Marani pravi, da se stvar zavlačuje že mnogo let in da je nujna. K besedi se oglasi dr. Rojic, ki v eno uro dolgem stvarnem govoru pojasnuje, kako zagrešeno je poročilo ožjega odseka za zgradbo norišnice. V goriški deželi potrebujemo pred vsem bolnišnice in še-le potem norišnice. Bolnišnico treba graditi pred norišnico ali pa oboje skupaj. Ko bi dežela sprejela načrt ožjega odseka za zgradbo norišnice, bi s tem v denarnem oziru izkpravavala, da bi si ne mogla tako z lepa sezidati nujno potrebne bolnišnice. Predlaga, da naj se omenjeno poročilo izroči odseku in da se o tem imenoma glasuje.

Za slučaj, da bi Italijani ne sprejeli tega predloga, so slovenski poslanci sklenili zapustiti zbornico ter tako onemogočiti podrobno razpravo.

Nato se oglasi k besedi poslanec Dottori, ki predlaga, naj se sejo pretrže, ker je že pozno. Sprejeto!

Odkritje spomenika naše ranjke cesarice Elizabete v Solnogradu. — V nedeljo se je vršilo v Solnogradu v navzočnosti našega cesarja, ki je dospel tja iz Išla, odkritje spomenika naše ranjke cesarice Elizabete. Udeležili so se tega odkritja princ Ludovik Bavarski, s princezinja Gizelo, nadvojvodinja Marija

Valerija z vojvodom Alojzijem Viktorijem. Mesto je bilo v zastavah.

Spomenik predstavlja cesarico v naravnih velikosti ter se kaže, kakor bi se cesarica sprehajala. Cesar se je ob pogledu na podobo razjokal. Ž njim se je jokal navzoči dvor.

Nove maše. — Gg. bogoslovci, ki so bili v nedeljo posvečeni v mašnike, obhajali bodo prvo sv. mašo v sledečem redu in sicer četroletniki: Bratus Roman dne 16. jul. pri č. sestrah Uršulinah v Gorici, Ivan Drašček v Podgori dne 21. t. m., Ivan Rejcek v Šebreljah dne 21. t. m.; tretjeletniki: Izaija Božič danes v kapeli goriške bogoslovnice, Franc Hliš (za gor. nadškofijo) v cerkvi sv. Mihaela pri Soštanju na Štajerskem dne 4. avg., Peter Mosettig dne 21. t. m. v Trziču, Vinko Vodopivec dne 21. t. m. v Grgarju.

V nedeljo 21. t. m. bode imel novo mašo v cerkvi B. D. Marije na Trsatu č. o. Ambrož Širca, frančiškan, naš rojak iz Pliskavice na Krasu.

Gg. novomašniki se priporočajo vsem vernikom v molitev.

Duhovne vaje. — Po velikodušni skrbi Nj. Em. našega prevzvišenega nadpastirja, bode g. spiritual dr. F. Ušeničnik vodil duhovne vaje za slovenske učiteljice na Sv. Gori pri Gorici. Vaje začnejo dne 25. avgusta ob 7. uri zvečer, končajo pa 29. avgusta zjutraj. Stroški za hrano znašajo 6 K za osebo. — C. kr. učiteljica g.čna Holzinger pl. Weidich prosi slovenske tovarišice, naj se oglasijo kakor hitro mogoče pri njej.

Duhovne vaje za duhovnike bodo v latinskem jeziku zadnji teden meseca avgusta, v nemškem jeziku pa prvi teden meseca septembra in sicer od pondeljka zvečer do petka zjutraj.

Slavnost v cerkvi oo. kapucinov v Gorici. — Na čast nove svetnice Marije Magdalene Martinengo iz reda sester kapucink se bode obhajala v cerkvi oo. kapucinov v Gorici slovesna tridnevica po sledečem vspredu: Dne 30. julija zvečer ob 5. uri: Veni Creator Spiritus, potem litanije matere Božje in pridiga v laškem jeziku.

Dne 31. julija zjutraj ob 6 $\frac{1}{2}$ sv. maša z blagoslovom, ob 9. uri pridiga v slovenskem jeziku, ob 10. uri slovesna sv. maša. Popoldne ob 5. uri pridiga v laškem jeziku in potem litanije z blagoslovom. Dne 1. avg. ravno tako, kakor prejšnji dan. Dne 2. avg. t. j. na dan porcijunkule predpoldan, kakor prejšnji dan, popoldne ob 5. uri Tedeum in blagoslov.

Imenovanje. — Deželno sodnim tajnikom pri takajšnjem okrožnem sodišču je imenovan g. Vidoz. Sodnim pristavom za Podgrad je imenovan avskultant gosp. Frančišek Maver.

Zrelostni izpiti na gor. gimnaziji. Z dobrim uspehom so se napravili v zadnjih dveh dneh, namreč 11. in 12. t. m.: Josip Pavlin iz Vrtojbe (z odliko), Brano pl. Persich iz Lovrane, Aleksander Šantel iz Gorice, Franc Turel iz Gorice, Pompej Zumin iz Gradiške (z odliko) in Anton Žerjal iz Rihemberga. Eden je pal za celo leto.

Veselica „Solskega Doma“. — Ob precej lepi udeležbi od strani našega rodoljubnega občinstva se je vršila v soboto veselica na vrtu „Solskega Doma“. Program veselice je bil jako srečno izbran. Točke, na sebi lahke, so bile kakor nalašč za ta čas, a proizvajanje istih nas je uprav zadovoljilo. Učenke zavodov našega šolskega zavetja so z nova pokazale svojo zmožnost v pevski in deklamatorični umetnosti. Prav lepo so se izvajale pevske točke pod vodstvom g. Ernesta Širca, ki je spremljal pevke na harmoniju. Zelo zadovoljni smo bili tudi z deklamacijami, katere so proizvajale prav spretno in talentirano gospice Amalija Terpin („Domovini“), Viktorija Pahor („Domorodkinjan“) in Pavla Makuc („Povodnji mož“).

V obeh veselih igrah pa so pokazale proizvajalke, da so verne učenke svojega izvrstnega učitelja dramatike g. E. Klavžarja. V igri „V hudih zadregah“ so se vrlo obnesle te-le gospice in sicer: Pavla Praprotnik (gospa Srebetova), Ana Sedej (Zlatica), Merhar Josipina (gospa Silova), Milost Ljudmila (Ilka), Danica Šantelj (Made Paimpol), Drašček Karolina (gospica Seršenova), Res Avgusta Lenka. V igri „Kdo je to naredil?“ pa te-le gospice: Biber Nežika (gospa Simoničeva), Leker Štefanija (Anica),

Silič Justina (Zora), Štucin Štefanija (Milena), Terpin Ida (gospica Severa).

Častitamo vrlim gospicam na njihovi pridnosti in zmožnosti, a častitamo tudi g. Klavžarju, da je tako lepo izuril svoje gojenke dramske muze!

Tombola v Št. Petru. — Kakor zadnje nedeljo in morebiti še bolj je pretela v nedeljo popoldne okoli 3. ure nevihta in se je je najbrže tudi mnogokateri zbal in ni prišel radi tega k tomboli v Št. Peter. Ali ostalo je le pri grmenju in pri oblačnem nebu, dežja pa ni bilo nič in zato se je tombola vršila na razsežnem dvorišču poslopja „Kmetijske zadruge“. Z ozirom na to torej, da je pretela nevihta ter da so mnogi mislili, da bi se jim znalo zgoditi kakor zadnje nedeljo in so zaradi tega ostali doma, nismo se nadejali, da bode udeležba tako obila, kakor je bila v resnici.

Kmalu po peti uri začela je svirati vojaška godba pešpolka štev. 47. izborna, kakor zna ona, lepe koračnice. Po šesti uri pa se je pričela igra, ki je v razmerno kratkem času bila končana. Činkvino sta dobila dva mladeniča, jeden iz Št. Petra, drugi od Sv. Roka, tombolo pa preč. g. Ličan, kaplan na Placuti, kateri pa je, kakor poročamo na drugem mestu, ves dobitek takoj razdelil v dobrodelne namene.

Po tomboli je bil na dvorišču zadržane gostilne orkestralni koncert prej imenovane godbe, ki je svirala po večini slovenske komade. To je pa seveda mnogoštevilno množico, ki je sedela dvorišče do zadnjega kotiča, kar elektrizovalo. Da je bil pa ta lepi večer, ki se je vršil v najlepšem redu, tem prijetnejši, zato je skrbel izvrsten pevski zbor šentpeterski, ki nam je zapel lepo število prelepih slovenskih pesmi. V resnici častitati moramo kolikor pevcem toliko njih g. učitelju na tako dovršenem proizvajanju semtertje jako težavnih pevskih točk; — z jedno besedo: imeli smo v nedeljo v Št. Petru zopet jeden tistih lepih večerov, katerih se spominjamo iz prejšnjih srečnejših dob bratskega skupnega delovanja za našo sveto domačo stvar. Zato se čutimo pa dolžnim, da izrečemo na tem mestu zahvalo vsim onim gospodom, ki niso štedili ne truda ne stroškov, da so nam pripravili tako lepo in ob jednem tudi koristno narodno zabavo.

Blag čin. — Č. g. kaplan Josip Ličan nam piše:

Podpisani dobil sem dne 14. julija tombolo v Št. Petru v znesku 320 kron (po 20% odbitku davka). Od te svote darujem:

Slov. katol. delav. društvu	50
Slov. Alojzijevišču	50
„Solskemu Domu“	50
Delavcu Hvala in njegovemu sinu, ki je zame srečkal	50
„Slovenski Zvezi“	10
Delavcu M. Berniku	10
Nekemu ubogemu dijaku	20
Fantiču, ki je žrebal	10
Možu, ki je številke klical	6
Raznim revežem	64

Skupaj kron 320

V Gorici, dne 15. julija 1901.

Josip Ličan,
župni upravitelj na Placuti.

Za Alojzijevišče: Preč. gosp. Iv. Kodré 20 K, preč. g. Jos. Ličan od dobljene šentpeterske tombole 50 K, preč. g. Val. Zega 4 K, S. P—ov 15 K, Fr. T. 20 K, N. N. 5 K, Lucija N. 2 K, preč. g. Jos. Kosovel 10 K, N. N. 5 K.

Bog stotero povrni blagim dobrotnikom!

Kmetijska zadruga v Št. Petru je odprla v prostorih svojega poslopja gostilno, v kateri se točijo pristna in izvrstna domača vina. Kdor hoče torej piti kozarec pristnega Vipavca, poda naj se v to gostilno in prepričani smo, da bode s pijačo zadovoljen. Gostilna ima na razpolaganje tudi razširno in senčnato dvorišče in zasluži sploh, da se priporoča našemu občinstvu.

Iz Št. Petra. — V naši občini delajo tudi že železnico in sicer kake tri tedne. Obžalovati moramo le to, da povzetnik oziroma laški delavci ne poznajo zapovedi o posvečevanju nedelj in praznikov, temveč delajo ob nedeljah skoro ravno tako, kakor navadne dni. Ljudstvo se splošno pohujšuje in je jako nevoljno radi tega, zlasti še ker ni nobene sile. Želeti je, da se tako skrunjenje Gospovih dnevov ustavi!

Trst. — V nedeljo dne 21. t. m. bo obhajalo pevsko društvo „Kolo“ ve-

liko slavnost o priliki razvitja svoje zastave. Razvitje zastave se izvrši na vrtu slov. šole pri sv. Jakobu.

Iz Tomaja nam pišejo: Tukaj je umrl preč. g. Anton Kuhn, duhovnik v pokoji, dne 12. t. m. zjutraj. Njegovo zadnje službovanje je bilo v Dutovljah. Stopil je v pokoj kmalu po letošnjem novem letu zaradi neozdravljive notranje bolezni, ki ga je mučila malone celo življenje. Tokom zadnjih mesecev je veliko trpel a jako vdano in ni bilo čuti tožbe iz njegovih ust. Dal mu Gospod v večnosti sladkega počitka po mukotrpnem zemskem življenju. N v. m. p.

Zapotok. — Dne 10. t. m. popoldne se je kar naenkrat pooblačilo nebo in huda nevihta se je pripravljala; treskalo je hudo. Cerkveni ključar Matija, po domače Klemenc je z brati spravljal seno v kopo na hribu za vasjo Vrtače. Ko je vže dokončaval, ga je strela zadela v glavo, mu posmodila nekoliko las, klobuk in obleko. Pri tej priči je padel mrtev na tla. Bratu, ki je stal poleg njega, se ni nič drugazgodilo, kakor da se je hudo ustrašil. Mrtveca so tresli in prali z vodo, a vse zastoj. Ranjki je zapustil 4 nepreskrbljene otroke in ženo. Bil je pošten in priden mož, zato pa upamo, da mu je bil Bog milostljiv. — Treska in hudega vremena, reši nas Gospod!

Strela ubila štiri može. — V pondeljek 8. t. je ubila strela na nekem travniku med Štorjami in Sinadolom štiri kosce, dva druga pa je nevarno poškodovala. Vsi kosci so doma s Tolminksega.

S Svinega. — 10. t. m. udarila je strela v murvo Janeza Hmeljaka prav pred hišo, kjer se je obhajalo neko ženitovanje. Murvo je olupila in okna okrog razbila. Od tod je šla strela na skedenj, kjer so bili svatje in tam je puh več njih obletel; ena ženska bila je več časa v nezavesti in se le po dolgem izpiranju prišla je zopet k zavesti.

Samomor. — Včeraj popoldne se je vrgele pod železniški vlak, ki vozi iz Gorice v Trst, železniški čuvaj David. To se je zgodilo med postajama Rubije in Zdravščine ob 6 uri zvečer. Ostal je seveda hitro mrtev. Uzrok samomoru ni znan. Pravijo, da ni bil nič prav na dobrem glasu.

Kaj namerujejo goriški naprednjaki. — „Soča“ št. 80 je jasno povedala, da se bodo o prihodnjih dež. volitvah združili slovenski naprednjaki z italijanskimi naprednjaki t. j. z dr. Pajerjem, Venutijem, Maranijem itd. To bodi pribito! Vsak rodoljub slovenski lahko iz tega sodi o vrednosti narodno-napredne stranke.

Za koliko je narodno-napredna stranka osleparila goriško deželo. — „Gorica“ in „Prim. List“ sta dokazala, da znaša škoda, katero bo goriška dežela trpela, ker ni prišlo pobiranje užitnine v njeno upravo, nad stotisoč kron na leto. Da se je to zgodilo, je kriva edina „narodno-napredna stranka“. Na to očitanje je bila „Soča“ vsa iz sebe in je pozivljala profesorja Berbuča: Na dan s poročilom! Dobro! G. profesor Berbuč je hotel v deželnem zboru dne 11. t. m. prečitati obširno poročilo o tej zadevi. Dr. Tuma pa se je tega tako zbal, da je prosil, naj bi se to ne čitalo v javni seji. Italijanski poslanci so se ga usmili ter mu prošnjo vslišali. Poročilo o tej zadevi se je izročilo finančnemu odseku, da je presodi.

Obnašanje dr. Tume nam je nov dokaz, da je goriška dežela strašno zapeljana. Na dan s poročilom!

Naše ljudstvo ni še zrelo! — V seji dež. zbora dne 4. t. m. je bila na dnevnem redu resolucija „Kat. polit. društva za bovški okraj“, da naj volilci slovenskih trgov volijo v domačem kraju, ne pa kakor je dosedaj bilo, da so morali volilci vseh trgov slovenske strani hoditi na volišče v Tolmin. Vsi govorniki, slovenski in laški, so povdarjali, da je prememba potrebna. Edini dr. Tuma je bil nasproten tej pravični zahtevi. O tej priliki je izgovoril besede: „Naše ljudstvo ni za to še zrelo!“ Zapomnite si tedaj Ajdovci, Kobaridci, Bovčanje da itd., ste po mnenju dr. Tume še nezreli, da bi doma volili, treba bo še vedno hoditi v Tolmin!

Vogersko. — Naprednjak I. G. je postal slikar. Priporočila se za obilne naročbe. Njegove slike se odlikujejo od vseh drugih. Cene so najnižje, da se ne boji konkurence goriških slikarjev. Na-

pravil je že marsikatero sliko, ki priča o njegovi zmožnosti. Pravijo, da bo zdaj naslikal svojega dragega očeta in drago mater, katera tako ljubi...

V nedeljo dne 7. t. m. bi bil v neki krmi kmalu nastal velik prepir z liberalci, posebno z g. učiteljem z Vogerskega. G. učitelj je rabil pred ljudstvom take izraze, da se ne spodobijo izobraženemu človeku. Odgovarjal mu je mož male postave krepko in odločno. Ljudje, ki so pri mizi sedeli so spoznali, da bi g. učitelj rad imel vse pod svojim grdim klobukom, ki ni za drugo, ko za pobiranje krompirja po kraški ogradi. Na to je prišel zraven drug učitelj. Na njegov migljaj je naš g. učitelj hitro vzel svoj kozarec z mize ter šel pit svoje vino na nek voz, ker ni mogel več prestat v našem društvu.

S Ponikev. — V nedeljo dne 7. t. m. smo imeli cerkveni shod, kakor po navadi. Fantje iz raznih občin so se v lepi složnosti zabavali. Le iz neke bližnje občine je bilo nekaj surovih liberalnih fantov, ki so hoteli uganjati burke s ponikovskimi fanti. Voditelj teh naprednih surovežev je s polenom pretel nekemu ponikovskemu fantu. Proti večeru so v gostilni uganjali še druge burke in surovosti. Opazovalec.

Iz Kobarida. — Blagovolite sprejeti teh par vrstic v „Pr. L.“ Dne 5. t. m. je naprednjak Anton Gruntar, gostilničar iz Kobarida (Pri studentu) kakor divji divjal po Kobaridu in pred Ironovo štacuno zadel nekaj 60 let staro ženo z imenom Marija Kokašin iz Drežnice. Zadel jo je s svetilnico od voza v levo sence. Poškodovana je tako hudo, da se ne ve, kaj bo z njo. Še-le na četrti dan so jo pripeljali domov. Reva mora zdaj iskati pri c. kr. sodniji pomoči.

Sorodniki v Drežnici.

Iz Komna. — Motil bi se, kdor bi mislil, da pri nas ne napredujemo. Naš g. župan je spredidel, do pogosto dovoljeni plesi veliko donajajo in domislil si je, da bi se poleg orožniške postaje namestila še policijska. To je predlagal v zadnji starašinski seji. Kaj naj rečemo na to? Naše mnenje je, da bi policija bila res potrebna in sicer prvič, da bi mladino odganjala, kadar pride prosit za ples, drugič, da bi z golo sabljo žugala krčmarjem in podila iz krčem naše lehkoživce, tretjič, da bi podila postopače okolo cerkve ob času službe Božje. Ako bi pa smelo ostati, kakor je sedaj, tedaj ni potrebna policija!

Iz Kreda. — Dne 13. t. m. smo zasledili pokopališče stare naselbine pri sv. Jelarju in sicer na levem bregu Nadiže na „Pecovi bali“. Ostanki orjaških gležnjev, glav in drugih kosti spričujejo resničnost ustnega izročila, da so bili velikani ti prvotni malikovalski prebivalci, katere so pa kasneje pregnali krščanski naselniki. Kam? V Podogerske pokrajine. Tako ustno izročilo.

Dan 15. t. m. je bil zanimiv za vse, kar jih spada pod krejski zvon; kajti ta dan so vzdigovali deleže razdeljenega občinskega zemljišča. Dolgo so delali a vendar so razdelili. Kako bo vrgajalo, se še ne ve. Po desetih letih se bo dala še-le izreči zrela sodba.

Izpod Črne prsti (Stržišče). — Črna prst je bila pred meseci bela, sedaj je zelena, v kratkem bo pisana od bujnega cvetja. Po pravici so jo krstili z imenom: „vrt Evrope“. — A kaj, ko bodo skoro — skoro pomrle cvetke tega vrta, ker neusmiljena kosa se že vpenja višje in višje po rožnatih senožetih. Ko bodo pa rožice popadale, žalovala bo Črna prst zavita v sivo megleno haljo kakor mati na grobeh dragih hčer. — Pridi torej vrh planin, nižave sin; a pridi takoj, ker, kar je lepo, mine hitro.

Ko se vzbudim zjutraj, je prvo kar slišim, glas pastirja in prijazno klenkanje črednih zvoncev. Ko pa stopim k oknu, vidim pred seboj v naročju Črne prsti priprosto planinsko vasico, katero poljubljajo s poljubom miru prvi solčni žarki. Pridi vrh planin, nižave sin! Tu boš čutil nekaj, česar ni mogoče čutiti v enoličnih nižavah.

Dejal je sicer neki hudomušnež, da smo tukaj tako visoko, da slišimo lahko nebeške peteline peti; a kljub tem besedam bo pastir naš še vedno veselo pel: „juhè, juhè, na planincih lušno je“. — Sploh smo pa vedno še na boljem mi, ki slišimo peti nebeške peteline, kakor oni, ki morajo poslušati kake druge —.

Da ne bi pa kdo menil, da smo tu v rovtarskih Atenah še v „ledenej dobi“, povem nazadnje še to, da smo

imeli tudi lukaj 13. julija ob 7. zjutraj šolsko sv. mašo — brez levitov in s tem sklep šolskega leta 1900 1.

Srednje. — Pretečeno nedeljo t. j. 14. t. m. šli smo po kolače v sosedujo Italijo. Bil je namreč velik shod pri našem sosedu „sv. Volbenku“, ali kakor pravijo pri sv. Štublenku. Ljudstva je bilo prav veliko. Vina je bilo tudi kar na izbero. Tam v Italiji, in sicer v Vidmu, bo od 1. do 8. septembra lepa slavnost. V teh dnevih bodo na Matajurju posvetili spomenik t. j. križ, ki bo okoli 20 m visok. Jdnake spomenike postavijo ali so že postavili na 18-terih drugih visokih hribeh v Italiji. Ti 19-teri križi bodo pričali, da vlada kralj Kristus že 19 stoletij. Ob enem pa bodo spomeniki oznanjevali po širnem svetu, da se krščansko ljudstvo v začetku 20. stoletja z novo gorečnostjo posveti kralju vseh kraljev Jezusu Kristusu. Spomenik bo posvetil najbrže sam nadškof iz Vidma. Pričakuje se, da se teh slovesnostij udeleži veliko ljudi. Za romarje bo več posebnih vlakov. Prihodnje leto napravijo pod križem tudi kapelico.

Živinorejci pozor! C. kr. kmetijsko društvo v Gorici bo v povzdigo deželne živinoreje nakupilo z denarno podporo visokega c. kr. kmetijskega ministerstva za leto 1901 nekaj bikov „belanskega“ plemena, kateri se oddajo v političnem okraju tolminskem.

Prošnje v tem zmislu naj se do 30. jnlja t. l. po dotičnih županstvih dopišljejo podpisnemu društvu. Bikorejci, kojih prošnje se uslišijo, bodo morali, kadar prejmejo bika, zavezati se, da spolnijo vsa ona pravila in pogoje, ki se nahajajo v pogodbi in dotično županstvo bo moralo za nje poroštvo prevzeti.

C. kr. kmetijsko društvo je pripravljeno preskrbeti nakup živali belanskega plemena, ako ima kedo željo koje kupiti in je tudi pripravljeno preskrbeti nekoliko čistokrvnih brejih krav istega plemena, ter jih oddati zanesljivim živinorejcem za polovico kupne cene in dotičnih stroškov; prednost bodo imeli vsakakor tisti, kateri prevzemajo bike. Za bike, katere se kupi po naročilu, kakor tudi za krave, katere se oddajo po polovici kupne cene, se bo moralo založiti denar že poprej. Drugi pogoji se poizvedo v društvenem uradu.

Na cesti od Št. Petra do Gorice je nekdo našel ženski lišp zlatenino. — Oseba ki jo je izgubila, naj se oglasi pri veleč. g. dekanu v Št. Petru.

Listnica. — Razne dopisnike prosimo potrpljenja. Kar je porabnega, pride vse na vrsto!

Socijalne drobtinice.

„Rdeči prapor“ je iztrgal iz uvodnega članka zadnje številke „Primorskega lista“ te-le besede: „Delavci si ne smejo se silo delati pravice“. Potem dostavlja: „Ali naj nam pove pot, po kateri bi prišli do nje. Kako pa si delajo kapitalisti pravico, če ne se silo?“

Na to odgovarjamo, da je v našem uvodnem članku jasno povedano, kako bi morala vlada skrbeti za delavstvo, kako bi je morala braniti pred izsesavanjem in izkoriščanjem brezsrčnih mogotcev, kateri silo delajo delavcem, kako bi morala tvornice nadzorovati, kako bi morala podpirati sv. cerkev v njenih naukih, ki osrečujejo človeški rod itd. V našem članku je točen odgovor na vprašanje v „Rdečem praporju“. Tega ne maramo več ponavljati. Gospodom okolo „Rdečega praporja“ se vidi, da nimajo jasnih pojmov. Učijo sicer marsikaj dobrega in hvalevrednega, toda pot, — po kateri hodijo, je kriva. Radi tega ne bo socijalna demokracija nikdar zmagala, kajti le resnica bo zmagala. Resnico pa uči sv. katoliška cerkev! Socijalni demokratje se bodo morali sprijazniti z resnico!

Lakota socijalnih demokratov, pravi „Rdeči prapor“ v zadnji številki, je sila, da si je težko misliti hujše. Ta stavek hočemo pojasniti z izgledom. V Gorici v ulici C. živi socijalni demokrat P. Poročil se je pred leti z dobro, skrbno žensko, ki mu je povila že 4 lepe otročiče. Minuli teden je uboga še mlada žena prijokala k nekemu župniku v Gorici. V naročju je imela malega otroka, za krilo se ji je držala mala deklica. Kaj se je zgodilo? Ubogi ženski se je poznalo, da trpi lakoto, tudi šibkima otrokoma se je brala lakota na obrazu. Kje pa je mož? Mož je zapustil že pred dvema mesecema ubogo družinico. Nič več se ne zmeni ne za ženo, ne za

uboge otročiče. Zdaj živi z drugo žensko in žre z njo, kar si v tednu zasluži.

Taka je lakota socijalnih demokratov.

Opravičenost štrajkov. — V italijanskem parlamentu pri razpravi o delavskih štrajkih, rekel je predsednik ministerstva Zanardelli: „Malo ne vsi govorniki priznali so zakonitost štrajkov, kakor tudi delavskih organizacij ter njihove uspešnosti. Pravica štrajkovati in pravica organizovati se, je najvišje obrambeno sredstvo delavcev“.

„Bratstvo“ socijalnih demokratov. — Iz Celovca: V Bitinjah se je nedavno obesil nek črevljar, ki je bil eden najbolj vnetih privržencev rudečkarjev. To je zlasti pokazal na shodih. Ko si je na prav žalosten način sam končal življenje, izjavili so njegovi „sodruzi“, da neso njegovo truplo le tedaj na pokopališče, če se jim (za osebo!) plača po 3 K. Ker denarja ni bilo, so jo odkurili in dva moža, ki nista rudečkarja, sta prenesla samomorilčevo truplo na pokopališče. Tako se kaže soc.-dem. „bratstvo“ v življenju, pa — do smrti!

Galileo Galilei, rojen l. 1564 v Pisi, je bil slaven fizik in matematik. Tega učenjaka prištevajo liberalci in socijalni demokratje med svoje. In vendar je bil zelo pobožen mož in iskreno vdan sv. materi katoliški cerkvi. Sovražniki sv. cerkve pravijo, da je sv. cerkev grdo ravnala z njim, kar je grda laž. Da je sv. cerkev lepo ravnala z njim potrjujejo celo luteranski zgodovinarji in učenjaki, kakor Mayer v svojem „Conversationslexikon-u“. Nevedni liberalci in socijalni demokratje pripovedujejo na shodih, da je sveta kat. cerkev od njega zahtevala izpoved, da se zemlja ne suče okolo solnca. Galilei je sicer to izpovedal, na koncu pa dostavil: Eppur si muove, in vendar se giblje! Tudi to je grda zgodovinska laž, kakor dokazuje celo luteranski učenjak Meyer v že omenjenem slovarju!

S takimi besedami in lažmi zapeljujejo liberalci in socijalni demokratje ljudstvo. — V prestvarjanju resnice je „Rdeči prapor“ mojster. Toda resnica bo zmagala!

Mladijunak. — Dvanajstleten deček je nastopil mornarsko službo na angleškem parniku. Komaj je bila ladja zunaj na morju, že so mornarji mladiču ponujali kozarček žganja. „Prosim, oprostite“, pravi deček, „jaz ne pijem žganja“. Mornarji se smejejo, prisiliti ga pa ne morejo, da bi pil. Ko to zve kapitan, reče dečku: „Hočeš biti pravi mornar, moraš žganje piti“. „Oprostite, gospod kapitan“, odgovori deček, „rajše nočem biti mornar“.

Kapitan ni bil vaje, da bi se mu kdo ustavljal. Ukaže tedaj mornarju: „Na, vzemi vrv in nasekaj ga po hrbtu; bomo videli ali se uda“. Mornar z veseljem uboga in pretepa reveža. „No“, vpraša kapitan, „boš pil ali ne?“ „Prosim“, odgovori deček, „ne morem tega storiti“. „Tako, smrkolin, tedaj splezaj brž do vrha jambora, ter ostani tam celo noč“.

Ubogi deček prestrašen uboga. Drugo jutro se kapitan spomni dečka, ter mu zakliče: „Hoj, splezaj dol!“ Deček ne odgovori. „Ali ne slišiš?“ Zopet nič. Pošlje mornarja pogledat, kaj je z dečkom. Mornar ga najde na pol zmrzlega. Revež se je z obema rokama oklenil jambora, tako da ga je mornar komaj rešil. Nesel ga je na ladjo, kjer so ga toliko časa drgnili, da se je zavedel. Kapitan mu ponudi kozarček konjaka. „Prosim, kapitan, ga ne morem. Povedal bom zakaj; ne zamerite mi. Doma smo bili srečni, pa oče se je udal pijači. Denarja ni več bilo za kruh. Slednjič so nam prodali hišo z vsem. To je mater tako užalilo, da je začela hirati in je umrla. Malo pred smrtjo me je poklicala, ter mi rekla: Ivan, ti veš, kaj je naredilo pijančevanje tvojega iz očeta. Obljubi tvoji umirajoči materi, da ne boš nikoli pil opojne pijače. Rada bi te videla obvarovanega pred to proketo strastjo, ki je tvojega očeta pogubila. O, gospod kapitan, hočete li, da bom nezvest obljudi, ki sem jo storil umirajoči materi“.

Te besede so kapitana ganile do solz. Vzel je dečka v svoje naročje, ter rekel: „Ne, mali junak! Le drži se obljube, in ako te bo še kdo silil piti, povej meni, jaz te bom branil. Za trpljenje, katerega sem jaz kriv, imaaš tu bankovec. stori z njim kar hočeš“. Kapitan mu podari papir za 125 kron.

Za kratek čas.

Kolač (Nekaj za g. lazniaka Gabr-ščka). „Primorec“ je v zadnjem času postal zelo suhoparen, pa tudi nevaren. Ljudje ga ne marajo več niti pod „kavalirje“ kladati. Tu in tam pa vendarle pri-neso kako šalo, ki vzbuja smeh. Tako smo se prav iz srca smejali, ko smo v zadnji številki brali sledečo smešnico iz one dobe, ko je bil g. lazniak še učitelj: „Sedelo je sedem malih dečkov krog pre-lepega, prijetno dišečega kolača. Bili so globoko zamišljeni. Mimo pride mladi g. učitelj, sedaj lazniak „Soče“ in „Primorca“ in zagledavši dečke postoji in vpraša: „Kaj delate tukaj?“ Dečki se spogledajo, toda nobeden ne odgovori takoj. Konečno reče najmlajši in najprosto- dušnejši: „Da j m o m u k o l a č!“

Kmet žene po cesti osla. Nekdo ga sreča ter ga vpraša: „No, kam pa vidva?“ — „Mimo tretjega“, odgovori kmet.

V pomoč Salezijancem!

Žrebanje nepreklicno 30. dec 1901.

Efektna loterija

za zgradbo zavetišča in od- gojevališča v Ljubljani.

Srečka 50 v.

Srečke se dobivajo v odborovi pisarni v Ljubljani, Gosposke ulice.

Razprodajalcem popust.

Franc Melink,

zidarski mojster v Višnjeviku št. 67, prevzema vsa zidarska dela po naj- nižji ceni. — Naročena dela se lično izvršujejo.

Naznanilo.

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelijè že dve leti v

Gosposki ulici

št. 7 II. nadstr. v hiši „Gor. ljud. posojilnice“, kjer je tudi „Krojaška zadruga“. Atelijè je v vsakem oziru najmodernejši, naj- lepši, največji v Gorici, ter urejen velikomestno.

Priporočaje se tudi v bodoče naklonjenosti slavnega občinstva, bi- ležim se z odličnim spoštovanjem

Ant. Jerkič,

odlikovani fotografski zavod v Gorici, Gosposka ulica 7.

Martin Šuligoj,

urar v Kanalu

priporočam svojo zalogo šivalnih strojev raznih in najnovejših sistemov.

Ker je to le postranski za- služek in stanujem na deželi, mi je mogoče postreči z najnižjimi cenami.

Dajem tudi na obroko. Garancija pet let.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče niruberskega in drobnege blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra- marje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Pado- vanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je ne- prekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebav- ljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in ži- votna lenost (mrtvosť). Te kap- ljice tudi storé, da človek raje je.

(Varstvena znamka)

Prodajajo se v vseh glavnih lek- narnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lek-arni

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lek- narnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lek-arni

CRISTOFOLETTI v Gorici.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krémi prist- na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7 v hiši g. J. Kopača pri okr. sodnji, izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočam se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici

odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898.

In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetinjo izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birno in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in na- tančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočam se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najljubneje.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš. št. 4 Gorica,

priporočam se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Izvrstne, priznane najboljše

Jeklene pluge z 1, 2, 3 in 4 lemeži,

brane za njive in travnike členasta in dijagonalna

Droblilne in gladke jekleno-plo- ščaste poljske valje,

sejalne stroje „AGRICOLA“.

Stroje za košnjo trave, de- telje in žita, konjske grablje in grablje za žito, stroje za obračanje sena, paten- tirane stroje za sušenje sadja, zelenjadi itd.

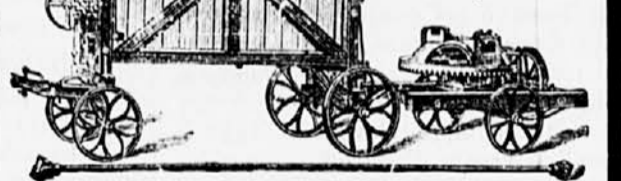
Stiskalnice za vino in sadje, tudi za druge namene, sadne in grozdne mline, stroje za rob- kanje grozda.

Samodelujoče patentirane skro- pilnice proti peronospori, grint- tavcu in krvavi uši

„SYPHONIA“, premakljive štedilne peči s kotli, stroje za parenje krme.

Mlatilne stroje

s patentiranimi valjastimi podlagami za sklepno mazilo, ročne, na gepel in na paro.

Vsakovrstne gepelne

za vprego od 1 do 6 konj,

najnovejše čistilne mline za žito, trijerje,

stroje za mrvenje koruze,

slamoreznice, mline za drobljenje žita in stroje za rezanje korenjstva,

Ročne stiskalnice za seno in slamo, nepre- makljive in prepeljive,

in sploh vse gospodarske stroje

proizvajata in prodajata pa najnovejši konstrukciji

PH. MAYFAHRTH in drug,

c. in kr. edino priv. tvornice gospodarskih strojev, livarne in fužine na paro

Ustan. 1872. Dunaj (Wien) II, Taborstrasse 71. 750 delavcev

odlikovane z nad 450 zlatimi, srebrnimi in medenimi kolajzami iz vseh večih razstav.

Obsežni katalogi in mnoge priznanice pošiljajo se na zahtevo brezplačno. — Zastopniki in razprodajalci so iščejo.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gosposka ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izber, kakor: sukno, platno, prte- nino, Chiffon, oksfort, srovcico, vsa- kovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce. Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

C. kr. priv.

civilni, uradniški in vojaški krojač in trgovec

v Gorici, na Travniku št. 22 I. nadstr.

M. P O V E R A J,

P. n. občinstvu priporočam svojo izborna zalogo vsakovrstnega blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter go- tovih oblek, sobne in dežne plašče, vsakovrstno možko perilo, srajce Jäger. spodnje hlače ter nogovice, ofcirске in uradniške priprave, sploh vse, kar je treba paradnim odlekam za vsaki stan.

Lepa prilika za letno sezono!

Radi preselitve s 1. avgustom 1901 na Travnik št. 5 v prtiličje

se prodaja blago po tovarniških cenah!

NAZNANILO PRESELITVE.

Tvrdba I. Drufovka, Gorica

tovarniška zaloga

usnja, podplatov in tovarna nadplatov

naznanja

da se je 15. t. l. preselila s Travnika št. 5 v lastno hišo v

Gosposko ulico hiš. št. 3.

(nasproti „Monte di Pietà“.)